

Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"

Циклова комісія клінічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора
з навчальної роботи

Людмила КРАВЧЕНКО
"23 серпня" 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Медсестринство в хірургії

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА Сестринська справа

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 223 Медсестринство

ОСВІТНІЙ-СТУПІНЬ Фаховий молодший бакалавр

ВИД ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ Обов'язкова

МОВА ВИКЛАДАННЯ Українська

Робоча програма Медсестринство в хірургії
для здобувачів освіти за спеціальністю 223 Медсестринство,
ОПП Сестринська справа
2023 року

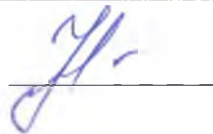
Литвиненко Наталія Валеріївна, викладач вищої категорії,
старший викладач

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії клінічних
дисциплін

Протокол від "30" серпня 20 23 року № 1

Голова комісії клінічних дисциплін

_____ (Шулла М.І.)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – <u>національний – 10</u>	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціальність <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Модулів – Змістових модулів – Загальна кількість годин - 300	Освітньо-професійна програма: <u>Сестринська справа</u>	Рік підготовки: 2-й, 3-й Семестр 3-й, 4-й, 5-й, 6-й Лекції: 12 год/16год/16год/6год. Практичні: 36 год/52год/40год/22год Самостійна робота: 20год./26год./24год./30год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Екзамен</i>

2. Мета та завдання освітнього компонента

Навчальну програму з освітнього компонента “Медсестринство в хірургії” складено для КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство, ОПП «Сестринська справа».

У зв’язку з реорганізацією системи охорони здоров’я та підготовки медичних кадрів в Україні постало питання про якісно нову підготовку медичних сестер. Медична сестра повинна мати ґрунтовну медичну освіту.

Мета освітнього компонента “Медсестринство в хірургії” — підготувати на високому фаховому рівні медичну сестру для роботи в хірургічних відділеннях стаціонару та поліклініки, яка повинна спостерігати за хворими, оцінювати їхній стан, досконало володіти технікою медсестринських маніпуляцій, складати план медсестринського догляду за пацієнтом, доглядати за хворими, надавати першу долікарську допомогу, проводити профілактику післяопераційних ускладнень, диспансерне спостереження за хворими, пропагувати здоровий спосіб життя.

При вивченні освітнього компонента “Медсестринство в хірургії” значну увагу приділено самостійній роботі здобувачів освіти із хворими в лікувальних закладах, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках та вдома, практичному тренінгу і вдосконаленню професійних вмінь у тренажерних кабінетах. Предмет слід викладати з урахуванням кваліфікаційної характеристики в тісному зв’язку з раніше вивченими предметами та дисциплінами.

На вивчення освітнього компонента відводиться 300 год; з них 50 — на лекції, 150 — на навчальну практику під керівництвом викладача та 100 год — на самостійну роботу. Згідно з орієнтовним навчальним планом зі спеціальності, програма передбачає підсумковий контроль знань у вигляді складання іспиту.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК. 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК. 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК. 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК. 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК. 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК. 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.
- СК. 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.
- СК. 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК. 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.
- СК. 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК. 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК. 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
- СК. 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).
- СК. 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.
- СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.
- СК. 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Програмні результати навчання (РН)

- РН. 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.
- РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.
- РН. 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.
- РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.
- РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
- РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.
- РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
- РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
- РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
- РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.
- РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
- РН. 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.
- РН. 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
- РН. 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
- РН. 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.
- РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
- РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою

забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Після вивчення дисципліни *здобувачі освіти повинні знати:*

- принципи санітарно-протиепідемічного режиму в лікувальних закладах;
- принципи організації роботи відділень хірургічного профілю;
- роль і завдання медичної сестри в лікувально-діагностичному процесі;
- направлення і транспортування хірургічних хворих за призначенням;
- універсальні потреби людини;
- етіологію, основні клінічні симптоми хірургічних захворювань;
- методи об'єктивного обстеження, діагностику, принципи лікування хірургічних хворих;
- принципи планування й організації індивідуального догляду за хірургічними хворими, методи диспансерного спостереження;
- тактику медичної сестри при наданні екстреної долікарської допомоги; принципи медичної етики й деонтології, міжособистісні аспекти спілкування.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- забезпечити дотримання суворої асептики та інфекційної безпеки пацієнта й медичної сестри під час роботи в стаціонарі та поліклініці, в операційній, перев'язувальній тощо;
- готувати пацієнтів до хірургічних втручань;
- досконало володіти технікою медсестринських маніпуляцій у хірургічній клініці;
- володіти основами фіксуючої техніки — десмургії, транспортувальної та лікувальної іммобілізації;
- виконувати обов'язки операційної, перев'язувальної, процедурної або палатної медичної сестри;
- надавати невідкладну допомогу при найпоширеніших хірургічних захворюваннях;
- проводити на достатньому професійному рівні догляд за хворими хірургічного профілю;
- вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю, володіти навичками професійного спілкування.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- основи законодавства України про охорону здоров'я;
- накази та інструктивні листи МОЗ України, які регламентують роботу лікувальних закладів;
- моральну та юридичну відповідальність за збереження професійної таємниці;
- сучасний стан захворюваності на хірургічні та онкологічні захворювання в регіоні, Україні, світі.

3. Програма освітнього компонента

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
III семестр			
	Самостійна робота	<p style="text-align: center;">Розділ 1. Вступ. Обстеження пацієнта медичною сестрою</p> <p>Тема: Основні завдання хірургічної служби в Україні. Охорона праці в галузі</p> <p><i>Хірургія — розділ медицини, основним лікувальним засобом якого є хірургічні маніпуляції та операції. Нарис з історії хірургії. Причини, які заважали розвитку хірургії. Відкриття антисептики й асептики, знеболювання та груп крові. Початок розвитку сучасної хірургії, диференціація хірургічних спеціальностей та становлення хірургії як науки. М.І. Пирогов — видатний хірург, учений-анатом, засновник військово-польової хірургії. Визначні хірурги XIX—XX ст.: М.В. Скліфосовський, М.І. Пирогов, О.М. Бакулев, П.І. Дьяконов, С.П. Федоров, О.В. Вишневський, М.М. Петров, Б.В. Петровський та ін. Українська школа хірургів: В.О. Караваєв, О.П. Кримов, М.М. Дітеріхс, С.П. Коломнін, В.П. Філатов, О.О. Шалімов, М.М. Амосов та ін. Місце хірургії в сучасній медицині. Організація та структура хірургічної служби України, основні хірургічні заклади військової та цивільної медицини. М.І. Пирогов — видатний хірург, учений-анатом, засновник військово-польової хірургії.</i></p> <p><i>Хвороба та етапи її розвитку. Уявлення про етіологію, патогенез, клінічні симптоми та синдроми, перебіг хвороби, діагноз, прогноз хвороби, види лікування.</i></p> <p><i>Розвиток медсестринства в Україні. Медсестринські теорії і концептуальні моделі, які діють у сучасних умовах. Впровадження в хірургічну практику медсестринського процесу, його етапів.</i></p> <p><i>Міжособистісні аспекти спілкування.</i></p> <p><i>Принципи медичної етики і деонтології при обстеженні, лікуванні, догляді за пацієнтами та під час спілкування з їхніми родичами.</i></p> <p><i>Дотримання правил ТБ. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскрементами хворих.</i></p> <p><i>Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С. Охорона праці в галузі.</i></p>	3

	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Обстеження пацієнта медичною сестрою</p> <p>Коротке оцінювання загального стану пацієнта. <i>Методи обстеження пацієнта: суб'єктивні, об'єктивні, додаткові.</i></p> <p>Суб'єктивний метод обстеження (бесіда, інтерв'ю): <i>паспорти дані, основні скарги, історія проблеми, анамнез, історія сім'ї.</i></p> <p>Об'єктивні методи обстеження: <i>огляд (загальний, місцевий), правила його проведення, послідовність. Діагностичне значення.</i></p> <p>Загальне уявлення про метод пальпації, перкусії, аускультування. Правила та техніка проведення їх. Діагностичне значення.</p> <p>Аналіз даних суб'єктивного й об'єктивного методів обстеження пацієнта. Мета аналізу: встановити проблеми (наявні чи потенційні) пацієнта, установити сестринський діагноз, заповнити листок сестринського оцінювання стану пацієнта.</p> <p>Загальне уявлення про додаткові методи дослідження: <i>лабораторні та інструментальні (рентгенологічні, ендоскопічні, ультразвукові, радіоізотопні, методи функціональної діагностики). Підготовка пацієнта до додаткових методів дослідження. Правила взяття матеріалу для лабораторних досліджень, транспортування його до лабораторії. Виконання нескладних лабораторних досліджень (експрес-методами).</i></p>	<p>3</p>
<p>1</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Розділ 2. Медсестринство в загальній хірургії</p> <p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри</p> <p>Роль мікрофлори, наявності входних воріт і стану макроорганізму в розвитку гнійної інфекції. Екзогенна та ендогенна хірургічна інфекція. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, її профілактика. Асептика — комплексна система профілактичних і лікувальних засобів у боротьбі з інфекційними ускладненнями та захворюваннями.</p> <p>Основні принципи асептики: стерилізація та ізоляція. Профілактика повітряної, краплинної, контактної та імплантаційної інфекції.</p>	<p>2</p>
<p>2</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри</p> <p>Фізичні та хімічні методи стерилізації. Термічні засоби: пастеризація, паровий, сухоповітряний, обпалювання і прожарювання.</p> <p>Променева, газова стерилізація. Контроль стерилізації. Профілактика імплантаційної інфекції. Підготовка рук та стерилізація їх перед операцією. Надягання стерильної білизни, оброблення операційною поля.</p>	<p>2</p>

	Самостійна робота	<p><i>Операційний блок, оснащення, режим роботи, прибирання. Забезпечення режиму асептики, антисептики на етапах хірургічної допомоги.</i></p> <p><i>Санітарно-гігієнічні й протиепідемічні заходи для поліпшення медичної допомоги хворим і потерпілим з гнійними захворюваннями; їх профілактика згідно з чинними наказами МОЗ України..</i></p> <p><i>Антисептика — комплексний метод знищення інфекції в рані та організмі людини. Види антисептики, основні групи хімічних речовин і способи застосування їх.</i></p>	4
3	Лекція	<p>Тема: Гемостаз</p> <p>Поняття про кровотечу та крововтрату. Класифікація кровотеч за причиною, зв'язком з навколишнім середовищем, наявністю проявів, часом виникнення, об'ємом крововтрати та за повторюваністю. Синдром гострої анемії, геморагічний шок, клінічні та лабораторні критерії оцінювання крововтрати, клінічні ознаки кровотечі з легенів і травного тракту. Лабораторні та спеціальні методи діагностики. Перша допомога під час зовнішніх і внутрішніх кровотеч на етапах надання медичної допомоги.</p>	2
	Самостійна робота	<p><i>Механізм самостійного стинення кровотечі. Тимчасове й остаточне стинення кровотечі. Фізичні, хімічні, біологічні і механічні методи. Тактика медичної сестри щодо гематом і крововиливів. Особливості інтенсивної терапії і догляду за хворими в умовах стаціонарного лікування.</i></p>	2
4	Лекція	<p>Тема:Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях</p> <p>Інфузійно-трансфузійна терапія в сучасній хірургії, реаніматології та інтенсивному лікуванні.</p> <p>Комплекс заходів з проведення гемотрансфузій. Показання, протипоказання до переливання крові та її компонентів. Основи ізосерології. Система груп крові АВ0 та система резус. Поняття про резус-фактор. Визначення якості крові та препаратів крові. Необхідні проби на сумісність еритроцитної маси донора і реципієнта. Методи і техніка гемотрансфузій.</p>	2
5	Лекція	<p>Тема: Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях</p> <p>Помилки й ускладнення під час переливання препаратів крові. Догляд за хворими під час і після гемотрансфузії, лабораторний контроль. Компоненти і препарати крові, їх клінічне застосування. Документація у випадку гемотрансфузій.</p> <p><i>Правові аспекти гемотрансфузій. Визначення груп</i></p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>крові за допомогою стандартних сироваток та цоліклонів анти-А і анти-В реагентів. Визначення резус-належності експрес-методом стандартними антирезусними сироватками і цоліклональними D і С реагентами.</p> <p>Донорство та його джерела. Необхідність обстеження донорів на вірусний гепатит, СНІД, сифіліс. Кровозамінники та гемокоректори. Класифікація розчинів за групами. Поняття про повне і часткове парентеральне харчування. Способи введення інфузійних речовин.</p> <p>Ускладнення в разі переливання кровозамінників, перша медична допомога при цьому.</p> <p>Організація служби крові в Україні.</p>	4
6	<p>Лекція</p>	<p>Тема: Знеболювання в діяльності медичної сестри</p> <p>Поняття про біль і знеболювання. Анестезіологія — окрема медична спеціальність. Спільність її з реаніматологією та інтенсивною терапією. Поняття про загальне і місцеве знеболювання.</p> <p>Види наркозу залежно від способів уведення наркотичної речовини. Поняття про сучасну багатокомпонентну анестезію.</p> <p>Підготовка хворих до анестезії, премедикація. Клінічний перебіг наркозу та його стадії. Неінгаляційний наркоз, його різновиди, переваги та недоліки.</p> <p>Місьцеве знеболювання, механізм і види місцевої анестезії. Показання і протипоказання до проведення місцевої анестезії. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Техніка проведення, протипоказання, можливі ускладнення, профілактика.</p>	2
	<p>Самостійна робота</p>	<p>Історія знеболювання. Теорії наркозу. Основні речовини для проведення наркозу. Можливі ускладнення загальної анестезії, тактика їхня профілактика. Апаратура для наркозу та анестезіологічні інструменти. Участь медичної сестри в оформленні медичної документації із загального знеболювання.</p> <p>Штучна гіпотермія. Найпоширеніші анестезуючі засоби для місцевого знеболювання. Оснащення і техніка інфільтраційної, провідникової за методом Лукашевича—Оберста, внутрішньокісткової, внутрішньовенної та місцевої анестезії за методом О.В. Вишневського.</p> <p>Новокаїнова блокада, її різновиди і показання до проведення. Можливості анестезіологічного забезпечення на різних етапах надання хірургічної допомоги. Участь медичної сестри в проведенні місцевої анестезії.</p>	4

1	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Обстеження пацієнта медичною сестрою</p> <p>Оволодіння методикою збирання паспортних даних. Заповнення паспортної частини амбулаторної картки і медичної картки стаціонарного хворого. Оволодіння методикою збирання основних скарг хворого, деталізація їх. Оволодіння методикою збирання історії теперішньої проблеми, анамнезу захворювання, анамнезу життя, в тому числі сімейного й алергологічного.</p> <p>Ознайомлення з методикою проведення огляду пацієнта, додатково користуючись таблицями, слайдами, фільмами.</p> <p>Засвоєння методики пальпації. Пальпація шкіри, лімфатичних вузлів, грудної клітки, органів черевної порожнини (поверхнева і глибока). Визначення пульсу і його характеристика.</p> <p>Ознайомлення з методикою порівняльної перкусії легенів; визначення відносної тупості серця.</p> <p>Ознайомлення з методикою аускультатії легенів і серця.</p> <p>Обхід хворих хірургічного відділення з метою збирання паспортних даних, основних скарг, анамнезу.</p> <p>Демонстрація викладачем і засвоєння студентами методів сестринського об'єктивного обстеження хворих (у відділенні або на амбулаторному прийомі) з різною хірургічною патологією: огляду, пальпації, перкусії й аускультатії.</p> <p>Відпрацювання навичок спілкування і взаємовідносин у системі медична сестра—пацієнт—сім'я пацієнта.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — методика проведення опитування; — заповнення паспортної частини амбулаторної картки та медичної картки стаціонарного хворого; — методика проведення огляду; — методика пальпації, перкусії, аускультатії; — оцінювання загального стану пацієнта; — заповнення листка сестринського оцінювання стану пацієнта; — методика міжособистісного спілкування. 	4
2	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри</p> <p>Приготування і підготовка до стерилізації хірургічних інструментів, білизни, перев'язувального матеріалу, гумових виробів та апаратів з оптичною системою. Способи укладання однорідного та різноманітного матеріалу, маркування, транспортування і зберігання стерилізаційних коробок (біксів).</p> <p>Ознайомлення з методиками стерилізації та зберігання шовного матеріалу.</p> <p>Приготування перев'язувального матеріалу, білизни,</p>	4

3	<p>Практичне заняття</p>	<p>халатів, масок і рукавичок до стерилізації та укладання їх у стерилізаційні коробки. Завантаження парового стерилізатора автоклава, спостереження за ходом стерилізації та розвантаження. Контроль стерилізації. Підготовка хірургічних інструментів до стерилізації після чистих і гнійних операцій. Контроль оброблення на залишки крові та мийного розчину. Режим стерилізації з урахуванням анаеробної інфекції, гепатиту В і СНІДу.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — сухоповітряна стерилізація; — приготування, підготовка до стерилізації та укладання в стерилізаційні коробки перев'язувального матеріалу, операційної білизни; — стерилізація в паровому стерилізаторі; — проведення контролю ефективності теплової стерилізації; — підготовка до стерилізації та стерилізація гумових трубок, дренажів, катетерів; — хімічна дезінфекція і стерилізація хірургічних інструментів; — збереження стерилізованих матеріалів; <p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри</p> <p>Стерилізація тазів для оброблення рук. Техніка оброблення рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна, розчинами первомуру (С-4), хлоргексидину біглюконату, стериліуму та іншими сучасними препаратами. Самостійне надягання стерильного халата, маски, гумових рукавичок, а також знімання використаного одягу та рукавичок. Ознайомлення з фізичними і хімічними властивостями антисептичних речовин.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — дезінфекція і стерилізація тазів для підготовки рук до операції; — підготовка рук за методом Спасокукоцького—Кочергіна; — оброблення рук препаратами бактерицидної дії, такими як хлоргексидину біглюконат, С-4, стериліум, та іншими сучасними препаратами; — термінова підготовка рук до операції; — самостійне надягання стерильного халата, гумових рукавичок та маски на себе й на хірурга; — знімання використаних рукавичок, халата, маски; — підготовка операційного поля за методом Гроссіха—Філончикова. 	4
---	---------------------------------	---	---

4	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри</p> <p>Техніка накривання стерильного столу (інструментального столу, малого інструментального столу, столу перев'язувальної медичної сестри). Приготування перев'язувального матеріалу, білизни, халатів, масок і рукавичок до стерилізації та укладання їх у стерилізаційні коробки. Завантаження парового стерилізатора – автоклава, нагляд за ходом стерилізації та розвантаження. Контроль стерилізації. Підготовка хірургічних інструментів до стерилізації після чистих і гнійних операцій. Контроль оброблення на залишки крові та мийного розчину. Режим стерилізації з урахуванням анаеробної інфекції, гепатиту В і С, СНІДу</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготувати до роботи великий інструментальний стіл, — підготувати до роботи малий інструментальний стіл, — підготувати до роботи стіл перев'язувальної медичної сестри 	4
5	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Гемостаз</p> <p>Засвоєння способів спинення кровотечі: накладання джгута або джгута-закрутки, стискальної пов'язки, пальцевого притиснення артерії, тугої тампонади рани, накладання кровоспинного затискача на судини і перев'язування їх у рані та на протязі (на фантомі), охолодження.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — тимчасове спинення зовнішньої кровотечі механічними засобами: <ul style="list-style-type: none"> • зміна положення тіла або кінцівок хворого для спинення кровотечі; • накладання стискальної пов'язки; • накладання джгута та джгута-закрутки; • пальцеве притиснення артерії — плечової, сонної, стегнової, ліктьової, підколінної, скроневої, черевної; • накладання затискача на судину; • туга тампонада рани; — накладання кровоспинного затискача на судину (на фантомі); — накладання лігатури на судину (на фантомі); — місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу; — застосування охолодження для гемостазу. 	4
6	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Гемостаз</p> <p>Принципи й тактика надання першої медичної допомоги під час зовнішніх і внутрішніх кровотеч, шоківий</p>	4

7	Практичне заняття	<p>індекс, оцінювання стану хворого. Транспортування і госпіталізація. Клінічний аналіз перебігу хвороби пацієнта та аналіз медичних карток, особливості консервативного й оперативного лікування. Робота в операційній, перев'язувальній, маніпуляційній: ознайомлення з остаточним гемостазом за допомогою фізичних, хімічних і біологічних методів. Участь у проведенні інструментального обстеження і догляду за хворими в стаціонарі.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — клінічне визначення виду кровотечі та об'єму крововтрати; — місцеве застосування хімічних і біологічних засобів гемостазу; <p>Тема: Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях</p> <p>Визначення груп крові системи АВО стандартними та цоліклональними сироватками анти-А і анти-В. Визначення резус-належності сироваткою анти-Д. Проведення проб на сумісність крові донора та реципієнта. Визначення придатності консервованої крові та її препаратів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток і цоліклонів анти-А та анти-В реагентів; — визначення резус-фактора крові експрес-методом; — проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби); — догляд за хворими під час і після переливання еритроцитної маси та інших препаратів крові; — ведення документації переливання препаратів крові та кровозамінників. 	4
8	Практичне заняття	<p>Тема: Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях</p> <p>Участь у визначенні групи крові та резус-належності донора і хворого, проведення проб на індивідуальну сумісність, резус-сумісність, біологічної проби. Догляд за хворими під час і після переливання крові. Участь у заповненні документації. Робота в маніпуляційному кабінеті та пункті взяття крові.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення груп крові за допомогою стандартних сироваток і цоліклонів анти-А та анти-В реагентів; — визначення резус-фактора крові експрес-методом; — проведення проб на сумісність еритроцитної маси донора та реципієнта (на індивідуальну та резус-сумісність, біологічної проби); — догляд за хворими під час і після переливання еритроцитної маси та інших препаратів крові; — ведення документації переливання препаратів крові та 	4

9	<i>Практичне заняття</i>	<p>кровозамінників.</p> <p>Тема: Знеболювання в діяльності медичної сестри</p> <p>Вивчення апаратури для наркозу, правил техніки безпеки і роботи з наркозними та дихальними апаратами. Ознайомлення з основними лікарськими засобами для загальної анестезії. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів і боротьби з можливими ускладненнями знеболювання. Оцінювання ефективності реанімаційних заходів.</p> <p>Ознайомлення та участь у приготуванні стола анестезіолога, веденні наркозної картки, спостереженні за життєво важливими функціями організму: ЦНС, диханням і серцево-судинною системою. Засвоєння навичок надання першої допомоги під час блювання, регургітації, асфіксії, зупинки серця. Робота у відділенні інтенсивної терапії, виконання призначень лікаря та догляд за хворими.</p> <p>Ознайомлення з основними лікарськими засобами для місцевої анестезії. Способи забезпечення прохідності дихальних шляхів і боротьби з можливими ускладненнями знеболювання. Оцінювання ефективності реанімаційних заходів.</p> <p>Участь у проведенні місцевої анестезії та новокаїнової блокади хірургічним хворим. Робота у відділенні інтенсивної терапії, виконання призначень лікаря та догляд за хворими.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка наркозної апаратури до роботи (перевірка готовності до роботи, стерилізація); — правила роботи з газовими балонами та редукторами; — проведення кисневої інгаляції через маску або носові катетери під час централізованої подачі кисню; — підготовка до роботи стола сестри-анестезистки; — перша допомога під час блювання, регургітації; — перша допомога в разі механічних асфіксій; — проведення місцевої холодової анестезії шкіри хлоретилом; — проведення місцевої анестезії за методом О.В. Вишневського, провідникової — за методом Лукашевича—Оберста. 	4
---	--------------------------	---	---

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
IV семестр			
1(7)	Лекція	<p>Тема: Неоперативна та оперативна хірургічна техніка</p> <p><i>Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок. Основні перев'язувальні засоби та матеріали. Транспортна і лікувальна іммобілізація. М'які пов'язки: бинтові, клейові, косинкові, пращоподібні та пов'язки з підручних матеріалів. Тверді пов'язки, різновиди й оснащення для їх накладання.</i></p> <p><i>Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій: залежно від терміновості, за методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренивання рани.</i></p> <p><i>Правила бинтування. Основні типи бинтових пов'язок.. Засвоєння техніки накладання м'яких пов'язок: на голову й шию, грудну клітку і плечовий суглоб, ділянку живота і таза, верхню та нижню кінцівки. Ознайомлення із застосуванням биндажа та суспензорія, оклюзійної пов'язки, еластичних і трубчастих бинтів.</i></p> <p><i>Правила накладання гіпсових пов'язок.</i></p> <p><i>Сучасний загальний хірургічний інструментарій: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, зупинки кровотечі. Спеціальний інструментарій для операцій на окремих органах. Вивчення хірургічного інструментарію — загального та спеціального</i></p>	2
2(8)	Самостійна робота	<p>Тема: Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань</p> <p><i>Загальноклінічні методи обстеження хворих: знайомство з хворим, збирання анамнезу захворювання та життя, даних об'єктивного дослідження органів і систем, місць патологічного вогнища, лабораторні та спеціальні методи дослідження. Методика оформлення і ведення історій хвороб, необхідний мінімальний обсяг лабораторних та інших методів обстеження хворих.</i></p> <p><i>Організація та послідовність проведення діагностики, обстеження. Підготовка хворого до спеціальних досліджень. Участь медсестри в обстеженні хворих та оформленні відповідної документації.</i></p> <p><i>Деонтологічні аспекти в роботі.</i></p>	4
	Самостійна робота		2
	Самостійна робота		3

3(9)	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими в передопераційний період</p> <p>Визначення показань і протипоказань до знеболювання та операції (абсолютні, відносні). Оцінювання операційного ризику. Підготовка хворого до операції. Мета передопераційної підготовки: підготовка нервової, серцево-судинної систем, органів дихання, травного тракту. Підготовка операційного поля.</p> <p>Премедикація. Транспортування хворого в операційну. Особливості підготовки до ургентних і планових операцій. Необхідний обсяг лабораторних та інших спеціальних методів обстеження: для проведення операцій різного обсягу та загального знеболювання.</p> <p><i>Організація хірургічного відділення, його структура, розміщення, палати, перев'язувальна, режим роботи, прибирання. Лікарський план обстеження і лікування хворого та його значення для роботи молодшого медичного персоналу. Поняття про загальний догляд за хірургічними хворими. Санітарно-гігієнічні вимоги до медичного персоналу та хворих. Особливості організації харчування хірургічних хворих.</i></p>	<p>2</p> <p>3</p>
4(10)	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими в післяопераційний період</p> <p>Післяопераційний період, його фази та варіанти перебігу. Порушення функцій життєво важливих органів і процесів обміну після операції.</p> <p>Післяопераційні ускладнення, їх профілактика і усунення: психічні та невротичні розлади, порушення діяльності серцево-судинної системи, дихання, травного тракту, сечовиділення.</p> <p>Можливі ускладнення в ділянці рани і дренажів.</p> <p><i>Організація роботи і гігієнічний режим у відділенні реанімації та інтенсивної терапії (ВРІТ), оцінювання загального стану хворого. Клінічний і моніторний нагляд за хворим. Післяопераційний режим, дієта, лікувальна фізкультура. Лабораторний і функціонально-діагностичний контроль за станом хворого. Документація ВРІТ. Поняття про реабілітацію хірургічних хворих після операції.</i></p>	<p>2</p> <p>3</p>
5(11)	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Тема: Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими</p> <p>Уявлення про травму. Види закритих травм м'яких тканин: забиття, розтягнення, розрив, струс, здавлення. Особливості діагностики, надання першої допомоги та лікування. Вивихи, їхні види, діагностика і лікування.</p> <p>Уявлення про переломи кісток: класифікація,</p>	<p>2</p>

	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>клінічні ознаки, надання першої допомоги. Принципи лікування.</p> <p>Уявлення про поранення та рану. Клінічні ознаки ран, класифікація за стадіями розвитку інфекційного процесу. Етапи перебігу ранового процесу. Види загоєння ран. Основи надання першої медичної допомоги в разі поранень. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого. Загальні принципи первинного хірургічного оброблення ран. Антибактеріальна, хіміотерапія. Особливості лікування у випадках гнійних ран. Симптоми нагноєння рани, консервативне та хірургічне активне лікування, використання протеолітичних ферментів, загальної та місцевої антибіотикотерапії, УФО, лазера, гіпербаричної оксигенації.</p> <p><i>Види травматизму та його профілактика. Організація травматологічної допомоги.</i></p> <p><i>Ускладнення травм — безпосередні, найближчі та пізні. Особливості обстеження травматологічного хворого, дослідження місця ушкодження. Організаційні та лікувальні принципи надання першої медичної допомоги.</i></p> <p><i>Зростання переломів. Фактори, що уповільнюють зростання.</i></p> <p><i>Особливості догляду за травматологічними хворими.</i></p> <p><i>Види ран, розподіл їх за характером ушкодження.</i></p> <p><i>Принципи й техніка дренивання ран.</i></p> <p><i>Вторинне хірургічне оброблення рани. Особливі види ранової інфекції. Вогнепальні поранення. Особливості перебігу і лікування.</i></p> <p>Тема: Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими</p>	<p>3</p>
6(12)	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Опіки. Класифікація термічних опіків. Визначення глибини ушкодження тканин і площі опіку. Опікова хвороба: періоди та клінічні симптоми, принципи лікування. Послідовність надання першої медичної допомоги хворим, боротьба з опіковим шоком, місцеве лікування в разі опіків.</p> <p>Відмороження. Види холодової травми. Класифікація відморожень, періоди і ступені розвитку. Перша допомога на догоспітальному етапі та лікування.</p> <p>Електротравма. Дія електроструму на організм людини — електроопік, загальні зміни в центральній нервовій та серцево-судинній системах, у диханні. Особливості надання першої медичної допомоги, принципи лікування.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота</i></p>	<p><i>Роль охолодження та раннього первинного хірургічного оброблення ушкодженої ділянки для поліпшення результатів подальшого лікування. Догляд за опіковими хворими. Хімічні опіки, їх види, прояви, перша медична допомога і лікування. Особливості першої медичної</i></p>	3

7(13)	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p><i>допомоги при променевих опіках. Фази місцевих проявів променевих опіків.</i></p> <p><i>Особливості догляду за хворими з відмороженнями.</i></p> <p><i>Профілактика холодової травми.</i></p> <p><i>Серцево-легенева реанімація</i></p> <p>Тема: Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією</p> <p>Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Гострі гнійні захворювання шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд). Клінічна картина, особливості перебігу та лікування у разі цих захворювань. Тактика медичної сестри при цьому. Запальні захворювання судин (лімфангіт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). Причини, клінічні ознаки та лікування. Небезпечність ускладнень гострого тромбофлебіту нижніх кінцівок. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеомієліт). Причини, особливості клінічної картини і лікування залежно від локалізації процесу.</p> <p>Поняття про специфічну інфекцію. Особливості захворювань, які потребують хірургічного лікування. Особливості надання допомоги хворим з укушеними ранами.</p> <p>Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування. Септичний шок. Клінічна картина, перша допомога, реанімаційні заходи.</p> <p>Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога при анаеробній інфекції. Комплексна терапія газової гангрени, правця.</p> <p><i>Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань: фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебіту тощо. Роль медичної сестри в діагностиці та забезпеченні лікування хворих з окремими видами гнійних захворювань.</i></p> <p><i>Гнійна неклостридіальна анаеробна інфекція, причини виникнення, особливості клінічної картини та лікування. Організація догляду за хворими.</i></p> <p><i>Сибірка: причини, форми, клінічні ознаки, обов'язковість консервативної терапії. Дифтерія ран: особливості перебігу ранового процесу, специфічна терапія, застосування антибіотиків та антисептиків. Протиепідемічні заходи й особливості догляду за хворими. Тактика медичної сестри під час виявлення таких хворих.</i></p> <p><i>Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування, його форми. Туберкульоз лімфатичних вузлів: ознаки та лікування. Кістково-суглобовий туберкульоз: місцеві та загальні симптоми, діагностика, хіміотерапія, санаторно-ортотипичне, оперативне лікування та реабілітація хворих.</i></p> <p><i>Актиномікоз: клінічна картина, діагностика і</i></p>	<p>2</p> <p>4</p>
-------	--	--	-------------------

3(12)	<i>Практичне заняття</i>	<ul style="list-style-type: none"> — зняття гіпсових пов'язок; — транспортна іммобілізація в разі ушкоджень і захворювань з використанням табельних і підручних засобів; — транспортна іммобілізація пневмошинами; <p>Тема: Неоперативна та оперативна хірургічна техніка</p> <p>Поняття про хірургічну операцію та оперативну хірургію. Види хірургічних операцій: залежно від терміновості, за методами видалення патологічного вогнища, реконструктивні та пластичні. Сучасні загальні хірургічні інструменти: для розсікання і зшивання тканин, для захоплення і фіксації, для розширення рани, спинення кровотечі. Спеціальні інструменти для операцій на окремих органах. Елементи операцій: розсікання тканини, гемостаз, фіксація тканин, видалення патологічного вогнища, з'єднання та дренивання рани. Вивчення хірургічних інструментів — загальних і спеціальних. Складання наборів інструментів для операцій на кістках, органах черевної та грудної порожнин, для трепанації черепа, трахеостомії, первинного хірургічного оброблення рани, скелетного витягання, венесекції. Формування пакетів для тимчасових невідкладних оперативних втручань. Робота медичної сестри в операційній і перев'язувальній. Участь медичної сестри у підготовці та відборі інструментів для операцій. Використання загальних хірургічних інструментів під час роботи в перев'язувальній і догляду за хворими.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — складання наборів інструментів для первинного хірургічного оброблення ран; — складання наборів інструментів для операцій на кістках; — складання наборів інструментів для операцій на органах черевної порожнини; — складання наборів інструментів для операцій на органах грудної порожнини; — складання наборів інструментів для трепанації черепа; — складання наборів інструментів для трахеотомії; — складання наборів інструментів для скелетного витягання; — складання наборів інструментів для венесекції; — формування пакетів для тимчасових хірургічних втручань. 	4
4(13)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань</p> <p>Участь у заповненні медичних карток стаціонарних</p>	

		<p>хворих. Збирання анамнезу життя і захворювання. Вивчення місцевих проявів захворювання: огляд, перкусія, пальпація, аускультация та різні вимірювання симетричних частин тіла. Оцінювання результатів лабораторних та інших методів обстеження хворих. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих, їхній зміст і особливості ведення. Вивчення документації постової сестри, ознайомлення з роботою перев'язувального, процедурного кабінетів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — обстеження хворого та діагностика хірургічних захворювань; — заповнення медичної картки амбулаторного та стаціонарного хворого. 	4
5(14)	Практичне заняття	<p>Тема: Догляд за хворими в передопераційний період</p> <p>Участь у підготовці до планової й ургентної операцій. Проведення премедикації. Підготовка операційного поля. Транспортування хворих в операційну.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка хворого до планової операції; — підготовка хворого до ургентної операції; — проведення премедикації; — транспортування хворого в операційну; — оцінювання даних лабораторних і додаткових методів обстеження; — проведення проб на чутливість до новокаїну та інших лікарських засобів. 	4
6(15)	Практичне заняття	<p>Тема: Догляд за хворими в післяопераційний період</p> <p>Робота у відділенні реанімації й інтенсивної терапії, у хірургічному відділенні. Профілактика ускладнень після операцій, виконання призначень лікаря. Ознайомлення з функціонально-діагностичною апаратурою і лабораторним контролем за хворими. Документація ВРІТ та участь у її веденні.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими в післяопераційний період; — виявлення та участь у ліквідації ускладнень у післяопераційний період; — виконання призначень лікаря; — складання режиму, дієти, ЛФК для хворих у відділенні інтенсивної терапії; — ведення документації. 	4
7(16)	Практичне заняття	<p>Тема: Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими</p> <p>Робота в травматологічному відділенні.</p>	

		<p>Клінічний аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з різними ушкодженнями, обговорення питань діагностики, клінічної картини, обсягу надання першої медичної допомоги на етапах евакуації.</p> <p>Ознайомлення з різними методами лікування й участь у маніпуляціях та оперативних втручаннях. Догляд за травматологічними хворими.</p> <p>Демонстрація й аналіз рентгенограм травматологічних хворих. Робота в операційній та перев'язувальній.</p> <p>Участь у накладанні й знятті гіпсових пов'язок. Підготовка шини Белера, інструментів для скелетного витягання тензійними апаратами.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — діагностика та надання першої медичної допомоги в разі ушкодження м'яких тканин; — діагностика та надання першої медичної допомоги у випадку вивихів і переломів; — участь у накладанні та знятті гіпсових пов'язок; — догляд за хворими; — підготовка наборів для операцій на кістках; 	4
8(17)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими</p> <p>Робота в чистій та гнійній перев'язувальній, травматологічному пункті. Проведення перев'язок, зняття швів у хворих після операції. Відпрацювання підбору необхідних інструментів для первинного хірургічного оброблення ран. Лікування потерпілих з гнійними ранами залежно від фази ранового процесу. Накладання м'яких клеолових і бинтових пов'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога при ранах; — проведення первинного хірургічного оброблення поверхнево розміщених ран м'яких тканин; — проведення активно-пасивної профілактики правця; участь у лікуванні ран залежно від фази ранового процесу. 	4
9(18)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими</p> <p>Відпрацювання практичних навичок з надання першої медичної допомоги потерпілим, визначення глибини та площі опіку. Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з опіками. Обговорення питань клінічної картини, діагностики, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими з опіками.</p>	4

10(19)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Проведення некротомії та перев'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі термічних, хімічних опіків; — методика охолодження ушкодженої ділянки у випадку термічного опіку. <p>Тема: Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими</p> <p>Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з відмороженнями. Обговорення питань клінічної картини, діагностики, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими з відмороженнями. Проведення некротомії та перев'язок.</p> <p>Демонстрування та клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з електротравмою. Проведення лікувальних заходів в умовах відділення реанімації та інтенсивної терапії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі електротравми; — перша допомога в разі холодової травми, відмороження та загального замерзання; 	4
11(20)	<i>Практичне Заняття</i>	<p>Тема: Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією</p> <p>Участь у проведенні активного хірургічного втручання в разі гнійних захворювань. Взяття посіву з ран для визначення мікрофлори, чутливості до антибіотиків. Перев'язування хворих, допомога під час операцій, розтинів абсцесів, некротомії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — взяття матеріалу з ран для бактеріологічного дослідження; — проведення проби на чутливість до антибіотиків; — перев'язування хворих; — участь в операціях; — підготовка наборів для розтину гнояків; — хірургічне оброблення ран; 	4
12(21)	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією</p> <p>З'ясування клінічних ознак у разі гострих специфічних інфекційних захворювань за медичними картками стаціонарних хворих. Профілактичні заходи і застосування специфічних сироваток. Хірургічне оброблення укушених ран. Демонстрація й аналіз</p>	4

13(22)	Практичне заняття	<p>рентгенограм з ураженням кісток і суглобів хворих на хірургічний туберкульоз. Особливості догляду за хворими.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — взяття матеріалу з ран для бактеріологічного дослідження; — проведення проби на чутливість до антибіотиків; — перев'язування хворих; — участь в операціях; — підготовка наборів для розтину гнояків; — хірургічне оброблення ран; — застосування специфічних сироваток; — активно-пасивна профілактика правця; — перша допомога хворим з укушеними ранами. <p>Тема: Догляд за онкологічними хворими</p> <p>Клінічний аналіз і демонстрація хворих з доброякісними та злоякісними пухлинами. Організація диспансеризації населення. Специфіка спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів.</p> <p>Догляд за хворими. Участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок. Профілактика пролежнів, лікування їх. Специфіка спілкування медичного персоналу з хворими онкологічних стаціонарів.</p> <ul style="list-style-type: none"> — виявлення ознак пухлинного процесу; — застосування правил етики та деонтології; — виявлення ознак пухлинного процесу; — догляд за хворими; — застосування правил етики та деонтології; — участь у виконанні лікарських призначень; — профілактика пролежнів. 	4
--------	--------------------------	---	---

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
<i>V семестр</i>			
1.	<p style="text-align: center;"><i>Лекція</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці</p> <p>Чинники місцевого некрозу тканин. Види змертвінь. Клінічні ознаки сухої й вологої гангрені. Поняття про тромбоз і емболію: клінічна картина, профілактика і лікування. Виразки, їхні види, клінічні ознаки, консервативні й оперативні методи лікування. Уявлення про нориці; класифікація, діагностика, лікування.</p> <p><i>Пролежні: екзо-, ендогенні причини, клінічний перебіг, профілактика і лікування. Вроджені хірургічні захворювання, причини виникнення, різні вади розвитку в дітей і дорослих. Своєчасна діагностика — запорука одужання хворих. Методи корекції природженої патології.</i></p>	2
2	<p style="text-align: center;"><i>Лекція</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови</p> <p>Ушкодження м'яких тканин і кісток черепа. Відкрита і закрита черепно-мозкова травма: переломи склепіння і основи черепа, забиття, струс і здавлення мозку. Синдром черепно-мозкової травми. Особливості надання медичної допомоги та лікування черепно-мозкових травм.</p> <p><i>Особливості обстеження голови. Природжені дефекти і пухлини м'яких тканин черепа. Ушкодження носа, щелеп. Клінічні ознаки, перша допомога, принципи лікування.</i></p>	2
3	<p style="text-align: center;"><i>Лекція</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї</p> <p>Поранення шиї. Сторонні тіла стравоходу і дихальних шляхів. Опіки стравоходу: клінічна картина, діагностика, перша медична допомога, лікування.</p> <p><i>Вади розвитку органів шиї. Абсцес, флегмона, лімфаденіт шиї. Пухлини і хірургічні захворювання органів шиї (лімфогранульоматоз, лімфосаркома, рак щитоподібної залози, гортані, стравоходу). Зоб дифузний, вузловий, токсичний (базедова хвороба). Рак стравоходу.</i></p>	2
4	<p style="text-align: center;"><i>Лекція</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки</p>	

5	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Механічна травма: забиття, здавлення грудної клітки, перелом ребер, ключиць.</p> <p>Закриті ушкодження органів грудної клітки. Проникні й непроникні поранення грудної клітки, ускладнення їх. Ушкодження легенів, серця.</p> <p>Запальні захворювання грудної залози: гострий лактаційний і гострий гнійний мастит. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози, клінічні ознаки, діагностика, методи лікування. Профілактичні заходи для своєчасного виявлення хворих.</p> <p><i>Основні методи обстеження грудної клітки та її органів. Гнійно-запальні захворювання плеври та легенів: гнійний плеврит, абсцес легені. Рак легені, діагностика та лікування. Оперативна корекція природжених і набутих вад і захворювань серця.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>4</p>
6	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини</p> <p>Черевна грижа. Класифікація, клінічні ознаки, принципи лікування.</p> <p>Закриті і відкриті ушкодження черевної порожнини, класифікація, клінічні ознаки, діагностика.</p>	<p>1</p>
7	<p><i>Лекція</i></p> <p><i>Самостійна робота</i></p>	<p>Синдром гострого живота, перитоніт. Запальні захворювання очеревини: проривна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки, защемлена грижа, гострий апендицит, гострий холецистит, гострий панкреатит, непрохідність кишок. Особливості діагностики, перша допомога, клінічна картина, лікування, догляд.</p> <p><i>Безпосереднє обстеження хворих з хірургічними захворюваннями живота. Аномалії розвитку черевної стінки, пупка та внутрішніх органів. Основні спеціальні та інструментальні дослідження: езофагогастроскопія, ультразвук, рентгеноскопія, лапароскопія. Рентгенографія і лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії. Хірургічні захворювання шлунка, дванадцятипалої кишки, прямої кишки, жовчного міхура, підшлункової залози. Клінічні ознаки цих захворювань і принципи лікування.</i></p>	<p>2</p> <p>4</p>
8	<p><i>Лекція</i></p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки</p> <p>Ушкодження прямої кишки й сторонні тіла в ній, перша допомога. Запальні захворювання прямої кишки та навколопрямокишкової (параректальної) клітковини, тріщини відхідника, гострий проктит, геморої, гострий парапроктит,</p>	<p>2</p>

	<p>Самостійна робота</p>	<p>нориці відхідника і прямої кишки.</p> <p><i>Методи дослідження прямої кишки. Доброякісні та злоякісні пухлини товстої і прямої кишок, діагностика, лікування. Профілактичні огляди населення.</i></p>	4
1	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці</p> <p>Участь медичної сестри в перев'язках хворих з некрозами та гангренами у випадку облітеруючого захворювання судин, з виразками і норицями. Догляд за хворими з некрозами, бинтування нижніх кінцівок після венектомії, зняття швів. Підготовка хворих і проведення фістулографії. Профілактика пролежнів.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — проведення профілактики пролежнів під час лікування хворих; — догляд за хворими. 	4
2	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови</p> <p>Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюванням голови, лица. Засвоєння студентами клінічних ознак черепно-мозкової травми і навичок надання першої медичної допомоги, проведення дегідратаційної терапії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога у випадку закритих і відкритих травм голови; — перша допомога у випадку загальномозкових симптомів хірургічних захворювань голови. 	4
3	<p>Практичне заняття</p> <p>Практичне</p>	<p>Тема: Догляд за хворими з захворюваннями та ушкодженнями голови</p> <p>Клінічний аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з ушкодженнями і захворюваннями голови, лица.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі кровотечі з носа; — вправлення нижньої щелепи в разі вивиху; <p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шії.</p>	4

4	заняття	<p>Відпрацювання навичок: зупинки кровотечі в разі поранення судин шиї, носової кровотечі, видалення сторонніх предметів з гортані, трахеї, бронхів. Підбір інструментів для трахеостомії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі поранень шиї; — перша допомога та невідкладне звільнення дихальних шляхів від сторонніх предметів гортані й трахеї. — перша допомога у випадку механічної та опікової травми стравоходу. 	4
5	Практичне заняття	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки.</p> <p>Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями органів грудної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Удосконалення техніки іммобілізації у випадку перелому ребер, ключиці, накладання оклюзійної пов'язки, підготовка сифонного дренажу за Бюлау або Суботіним для дренивання плевральної порожнини. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі закритого ушкодження грудної клітки; — перша допомога в разі перелому ключиці та ребер; — перша допомога в разі відкритого, закритого і напруженого пневмотораксу; 	4
6	Практичне заняття	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки.</p> <p>Аналіз перебігу хвороби у пацієнтів з ушкодженнями та захворюваннями грудної залози. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі. Догляд за хворими, участь у проведенні діагностичних і лікувальних маніпуляцій, операцій, перев'язок.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — діагностика пухлин грудної залози; — догляд за хворими з дренажами у плевральній порожнині; — участь у діагностиці та лікуванні запальних процесів грудної залози. 	4

7	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини.</p> <p>Засвоєння методик обстеження хворих із хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини. Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів, підготовка їх до гастроскопії, ультразвукового та рентгенологічного дослідження. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях. Присутність на операціях, робота в перев'язочній. Складання набору інструментів для лапаротомії. Удосконалення навичок догляду за хворими після операцій на шлунку, жовчному міхурі, кишках і підшлунковій залозі.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, перев'язках; — підготовка хворих до діагностичних досліджень; — складання набору інструментів для лапаротомії. 	4
8	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини.</p> <p>Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з травмами з боку органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання патології, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої медичної допомоги. Участь у діагностичних і лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога у випадку закритого і відкритого ушкодження живота; — перша допомога в разі внутрішньочеревних кровотеч; — виконання перев'язок; — перев'язування асептичної рани; — перев'язування асептичної рани; — складання наборів інструментів для лапаротомії; — участь у догляді за післяопераційними хворими з патологією органів черевної порожнини; 	4
9	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини.</p> <p>Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів з гострими захворюваннями органів черевної порожнини. Відпрацювання навичок розпізнавання гострих хірургічних захворювань, знання необхідних лабораторних і спеціальних методів дослідження. Надання першої медичної допомоги. Участь у діагностичних і</p>	4

10	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Аналіз медичних карток стаціонарних хворих з атиповою клінічною картиною.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі гострих захворювань органів черевної порожнини; — перша допомога в разі защемленої грижі; — виконання перев'язок; — складання наборів інструментів для лапаротомії; — участь у догляді за післяопераційними хворими з патологією органів черевної порожнини; — перев'язування асептичної рани. — перша допомога в разі перфоративної виразки шлунка та дванадцятипалої кишки; — перша допомога в разі кровотечі зі стравоходу, шлунка, дванадцятипалої кишки; <p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки.</p> <p>Аналіз перебігу хвороби в пацієнтів із захворюваннями прямої і товстої кишок. Відпрацювання студентами навичок застосування ректального дзеркала і ректороманоскопа, підготовка кишкового каналу до іригоскопії, колоноскопії. Особливості догляду за проктологічними хворими після операцій на товстій і прямій кишках, заміна калоприймача, оброблення колостоми.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — догляд за хворими із сигмо- та цекостомами — підготовка хворих до проведення ректороманоскопії, іригоскопії, колоноскопії; — підготовка ректороманоскопа до обстеження; 	4
----	---------------------------------	---	---

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
<i>VI семестр</i>			
1.	<i>Лекція</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи</p> <p>Ушкодження органів сечової і статеві системи — нирок, сечового міхура, сечівника (уретри). Особливості діагностики, надання першої допомоги та етапного лікування урологічних хворих на догоспітальному етапі. Гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура: піонефроз, гідронефроз, цистит. Захворювання передміхурової залози. Захворювання яєчок і статевого члена.</p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>Особливості дослідження хворих із захворюваннями сечових і статевих органів (мануальні, інструментальні, спеціальні та лабораторні дослідження). Сечокам'яна хвороба, клінічні ознаки, діагностика та лікування. Гнійно-запальні захворювання нирок і сечового міхура: пієліт, пієлонефрит. Пухлини нирок, сечового міхура, передміхурової залози.</i></p>	10
2	<i>Лекція</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза</p> <p>Ушкодження хребта: компресійні переломи, переломовивихи; симптоми, методи діагностики та лікування. Ушкодження таза: класифікація, клінічні ознаки, особливості надання першої медичної допомоги та лікування.</p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>Дослідження хребта. Ушкодження тазових органів: клінічні ознаки, особливості надання першої медичної допомоги та лікування. Синдром тривалого роздавлювання: клінічна картина, розвиток процесу, принципи надання першої медичної допомоги і подальшого лікування.</i></p>	10
3	<i>Лекція</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок</p> <p>Гнійні захворювання пальців і кисті. Панарицій: види, діагностика, способи оперативного лікування. Облітеруючий ендартеріїт, облітеруючий артеріосклероз, причини, клінічні ознаки, діагностика і лікування. Варикозне розширення вен, клінічна картина, діагностика, ускладнення і способи</p>	2

	<p>Самостійна робота</p>	<p>лікування.</p> <p><i>Вивихи і переломи верхніх і нижніх кінцівок.</i></p> <p><i>Хвороба Рейно: клінічна картина, діагностика, лікування.</i></p> <p><i>Тромбофлебіт і флеботромбоз; клінічна картина, діагностика, ускладнення і способи лікування.</i></p> <p><i>Посттромбофлебітичний синдром; класифікація, діагностика, форми захворювання, лікування.</i></p>	<p>10</p>
<p>1</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи.</p> <p>Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих.</p> <p>Обстеження хворих та обговорення тактики у випадку урологічної патології. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до екскреторної урографії, пієлографії, УЗД. Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової системи.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі ускладнень сечокам'яної хвороби; — перша допомога в разі закритих і відкритих ушкоджень нирок, сечових шляхів; — перша допомога у випадку гострої затримки сечі; — догляд за цистостомою. — догляд за хворими. 	<p>4</p>
<p>2</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи.</p> <p>Ознайомлення з інструментальними та спеціальними методами дослідження урологічних хворих.</p> <p>Обстеження хворих та обговорення тактики у випадку урологічної патології. Проведення катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок. Підготовка хворих до УЗД. Участь у діагностичних та лікувальних маніпуляціях, операціях і перев'язках. Догляд за урологічними хворими після операції на органах сечової і статеві систем.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — перша допомога в разі закритих і відкритих ушкоджень статевих органів; — перша допомога у випадку гострої затримки сечі; — догляд за цисто стомою; — догляд за хворими. 	<p>4</p>

3	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза.</p> <p>Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженням хребта. Тактики медичної сестри в наданні медичної допомоги. Особливості транспортної іммобілізації. Ознайомлення з методами консервативного й оперативного лікування. Роль медичної сестри в діагностиці, лікуванні і догляді за хворими в умовах стаціонару.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — перша допомога в разі ушкодження хребта, спинного мозку; — транспортна та лікувальна іммобілізація; — виконання лікарських призначень. 	4
4	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза.</p> <p>Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженням таза. Тактики медичної сестри в наданні медичної допомоги. Особливості транспортної іммобілізації. Ознайомлення з методами консервативного й оперативного лікування. Роль медичної сестри в діагностиці, лікуванні і догляді за хворими в умовах стаціонару.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — перша допомога в разі ушкодження таза; — транспортна та лікувальна іммобілізація; — виконання лікарських призначень. 	4
5	<i>Практичне заняття</i>	<p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок.</p> <p>Робота в травматологічному та хірургічному відділеннях. Аналіз хвороб у пацієнтів з ушкодженням кісток і суглобів, гнійно-запальними захворюваннями кінцівок. З'ясування тактики в наданні медичної допомоги. Особливості транспортної іммобілізації. Ознайомлення з методами консервативного та оперативного лікування. Роль медичної сестри в діагностиці, лікуванні й догляді за хворими в умовах стаціонару.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — догляд за хворими; — перша допомога при травмах кінцівок; — транспортна та лікувальна іммобілізація; 	4

6	Практичне заняття	<p>— виконання лікарських призначень.</p> <p>Тема: Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок.</p> <p>Аналіз перебігу захворювання, демонстрування хворих із судинною патологією. Проведення спеціальних проб для виявлення захворювань артерій і вен нижніх кінцівок. З'ясування методів консервативної й оперативного лікування. Участь у проведенні спеціальних методів дослідження тематичних хворих. Догляд за хворими після операцій на судинах, накладання еластичного бинта. Участь медичної сестри в перев'язуваннях хворих з гангренами, у випадку облітеруючого захворювання судин.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — накладання еластичною бинта на нижні кінцівки; — визначення прохідності глибоких вен нижніх кінцівок; — догляд за хворими; — виявлення пульсації на артеріях нижніх кінцівок. 	2
---	--------------------------	---	---

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Розділ 1. Вступ. Обстеження пацієнта медичною сестрою				
1	Основні завдання хірургічної служби в Україні. Охорона праці в галузі	3			3
2	Обстеження пацієнта медичною сестрою	7		4	3
	Розділ 2. Медсестринство в загальній хірургії				
3	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри	20	4	12	4
4	Гемостаз	12	2	8	2
5	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях	16	4	8	4
6	Знеболювання в діяльності медичної сестри	10	2	4	4
7	Неоперативна та оперативна хірургічна техніка	18	2	12	4
8	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	9	2	4	3
9	Догляд за хворими в передопераційний період	9	2	4	3
10	Догляд за хворими в післяопераційний період	9	2	4	3
11	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими	13	2	8	3
12	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими	13	2	8	3
13	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	14	2	8	4
14	Догляд за онкологічними хворими	9	2	4	3
15	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці	10	2	4	4
	Розділ 3. Медсестринство в спеціальній хірургії				
16	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови	14	2	8	4
17	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї	10	2	4	4
18	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки	16	4	8	4
19	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	20	4	12	4
20	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки	10	2	4	4
21	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи	20	2	8	10
22	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза	20	2	8	10
23	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок	18	2	6	10
	Усього	300	50	150	100

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість Годин
<i>III семестр</i>		
1	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри	4
2	Гемостаз	2
3	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях	4
4	Знеболювання в діяльності медичної сестри	2(12)
<i>VI семестр</i>		
1	Неоперативна та оперативна хірургічна техніка	2
2	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	2
3	Догляд за хворими в передопераційний період	2
4	Догляд за хворими в післяопераційний період	2
5	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими	2
6	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими	2
7	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	2
8	Догляд за онкологічними хворими	2(16)
<i>V семестр</i>		
1	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці	2
2	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови	2
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї	2
4	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки	4
5	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	4
6	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки	2(16)

	<i>VI семестр</i>	
1	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи	2
2	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза	2
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок	2(6)
	Всього	50

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>III семестр</i>		
1.	Обстеження пацієнта медичною сестрою	4
2.	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри	12
3.	Гемостаз	8
4.	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях	8
5.	Знеболювання в діяльності медичної сестри	4(36)
<i>IV семестр</i>		
1	Неоперативна та оперативна хірургічна техніка	12
2	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	4
3	Догляд за хворими в передопераційний період	4
4	Догляд за хворими в післяопераційний період	4
5	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими	8
6	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими	8
7	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	8
8	Догляд за онкологічними хворими	4(52)
<i>V семестр</i>		
1	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці	4
2	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови	8
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї	4
4	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки	8
5	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	12
6	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки	4(40)
<i>VI семестр</i>		

10	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи	8
13	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза	8
15	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок	6(22)
	Всього	150

**7. Теми семінарських занять та лабораторних робіт
(робочою програмою непередбачено)**

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>III семестр</i>		
1	Основні завдання хірургічної служби в Україні. Охорона праці в галузі	3
2	Обстеження пацієнта медичною сестрою	3
3	Профілактика хірургічної інфекції в діяльності медичної сестри	4
4	Гемостаз	2
5	Тактика медичної сестри при гемотрансфузіях	4
6	Знеболювання в діяльності медичної сестри	4(20)
<i>IV семестр</i>		
1	Неоперативна та оперативна хірургічна техніка	4
2	Лікування хворого в хірургічному відділенні. Діагностика хірургічних захворювань	3
3	Догляд за хворими в передопераційний період	3
4	Догляд за хворими в післяопераційний період	3
5	Закриті та відкриті механічні ушкодження. Догляд за хворими	3
6	Термічні ушкодження. Електротравма. Догляд за хворими	3
7	Загальні проблеми під час догляду за хворими із хірургічною інфекцією	4
8	Догляд за онкологічними хворими	3(26)
<i>V семестр</i>		
1	Синдром порушення кровообігу, змертвіння, виразки, нориці	4
2	Догляд за хворими із захворюваннями та ушкодженнями голови	4
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями шиї	4
4	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів грудної клітки	4
5	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів черевної порожнини	4
6	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями прямої кишки	4(24)

	<i>VI семестр</i>	
1	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями органів сечової та статеві системи	10
2	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями хребта і таза	10
3	Догляд за хворими з хірургічними захворюваннями та ушкодженнями кінцівок	10(30)
	Всього	100

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Обробити руки методом С-4.
2. Обробити руки за методом Спасокукоцького—Кочергіна.
3. Обробити руки стериліумом та іншими сучасними препаратами.
4. Одягнути стерильний халат на себе.
5. Одягнути стерильний халат на себе і хірурга.
6. Спинити артеріальну кровотечу у верхній третині плеча.
7. Спинити артеріальну кровотечу в нижній третині плеча.
8. Здійснити пальцеве притискання плечової артерії.
9. Накласти джгут-закрутку.
10. Перев'язати судини в рані і на протязі.
11. Підготувати до роботи стіл сестри-анестезистки.
12. Провести місцеву анестезію за методом О.В Вишневського.
13. Провести провідникову анестезію за методом Лукашевича—Оберста.
14. Накласти пов'язку “лицарська рукавичка”.
15. Накласти пов'язку “рукавичка”.
16. Накласти пов'язку Дезо.
17. Накласти колосоподібну пов'язку.
18. Накласти пов'язку на стопу.
19. Накласти пов'язку “чепчик”.
20. Накласти пов'язку “шапка Гіппократа”.
21. Накласти пов'язку “вуздечка”.
22. Накласти пов'язку на обидва ока.
23. Накласти пов'язку на ніс.
24. Накласти клейову пов'язку.
25. Накласти хусткову пов'язку в разі ушкоджень різної локалізації.
26. Визначити групу крові за допомогою стандартних сироваток.
27. Визначити групу крові за допомогою цоліклональних реагентів.
28. Визначити резус-належність експрес-методом.
29. Провести пробу на індивідуальну сумісність.
30. Провести пробу на резус-сумісність.
31. Провести біологічну пробу на муляжі.
32. Визначити придатність крові у флаконі.
33. Підготувати набір для венесекції.
34. Підготувати набір для первинного хірургічного оброблення рани.
35. Підготувати набір для трепанації черепа.
36. Підготувати набір для операції на кінцівках.
37. Підготувати набір для скелетного витягання.
38. Підготувати набір для розтину гнояка.
39. Підготувати набір для ампутації кінцівок.
40. Підготувати набір для трахеостомії.
41. Зняти вузлові шви на муляжі.
42. Надати першу допомогу в разі поранення вен шиї.
43. Надати першу допомогу в разі поранення сонної артерії.
44. Надати першу допомогу в разі поранення вен передпліччя.

45. Провести інфузію в периферичну вену.
46. Підготувати набір інструментів для первинного хірургічного оброблення ран (ПХО).
47. Надати першу допомогу у випадку електротравми.
48. Провести первинне хірургічне оброблення рани (на фантомі).
49. Підготувати набір інструментів для типових операцій на органах черевної порожнини.
50. Надати допомогу в разі відкритої травми голови.
51. Надати допомогу в разі опіку стравоходу.
52. Надати допомогу в разі відкритого пневмотораксу.
53. Надати допомогу в разі перелому ключиці без зміщення відламків.
54. Надати допомогу в разі перелому діафіза правого плеча.
55. Надати допомогу у випадку напруженого пневмотораксу.
56. Надати допомогу у випадку перелому кісток передпліччя в середній третині.
57. Накласти гіпсову пов'язку в разі перелому кісток передпліччя в типовому місці.
58. Надати допомогу в разі перелому стегна.
59. Надати допомогу в разі перелому кісток гомілки.
60. Надати допомогу в разі удару головою.
61. Надати допомогу в разі опіку плечового суглоба.
62. Надати допомогу у випадку розтягнення зв'язок суглобів.
63. Надати допомогу в разі опіку кисті.
64. Надати допомогу в разі рани ліктьового суглоба.
65. Підготувати до роботи стіл перев'язувальної сестри.
66. Надати медичну допомогу в разі перелому кісток таза. Умови транспортування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ІСПИТУ

1. Вклад М.І. Пирогова у розвиток хірургії.
2. Шляхи проникнення інфекції в рану. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію; профілактика її.
3. Поняття про антисептику та асептику. Наказ № 720.
4. Фізична антисептика.
5. Стерилізація, її методи. Контроль за стерильністю.
6. Оброблення операційного поля.
7. Класифікація кровотеч. Гостра крововтрата, її критерії, клінічні ознаки.
8. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки.
9. Тимчасові й остаточні методи спинення кровотечі.
10. Лабораторні й інструментальні методи діагностики кровотеч.
11. Поняття про пов'язку та перев'язку. Види пов'язок.
12. Наркоз: поняття, види. Схеми інгаляційного наркозу.
13. Стадії ефірного наркозу.
14. Ускладнення маскового інгаляційного наркозу.
15. Неінгаляційний наркоз, його переваги, недоліки. Речовини для наркозу.
16. Місцева анестезія. Види. Речовини для анестезії.
17. Провідникова анестезія.
18. Анестезія змазуванням чи обприскування.
19. Інфільтраційна анестезія за методом О.В. Вишневського.
20. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Методика, можливі ускладнення.
21. Поняття про групи крові.
22. Поняття про резус-фактор.
23. Показання та протипоказання до гемотрансфузій.
24. Ускладнення при переливанні крові.
25. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій.
26. Препарати крові. Характеристика. Показання до використання.
27. Профілактика зараження СНІДом в умовах стаціонару.
28. Кровозамінники. Характеристика їх.
29. Шляхи і методи введення інфузійних розчинів.
30. Загальна схема трансфузій.
31. Консервація і зберігання крові.
32. Поняття про хірургічну операцію. Види хірургічних операцій.
33. Методика обстеження хірургічного хворого. Документація. Деонтологічні аспекти в роботі.
34. Поняття про передопераційний період. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.
35. Поняття про післяопераційний період. Профілактика ранніх і пізніх ускладнень.
36. Поняття про рани. Види ран. Принципи надання першої медичної допомоги в разі поранення. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого.
37. Первинне хірургічне оброблення поверхневих ран м'яких тканин, показання та протипоказання до операції. Можливі помилки під час

- оброблення ран. Принципи і техніка дренивання ран.
38. Загальні та місцеві ознаки нагноєння ран. Основні принципи місцевого лікування. Догляд за хворими з гнійними ранами залежно від перебігу ранового процесу.
 39. Хірургічний шок. Причини, патогенез, клінічна картина, діагностика. Фази і стадії хірургічного шоку. Зміст протишокових заходів в умовах військових дій та екстремальних ситуацій.
 40. Травматизм. Види й профілактика травматизму. Поняття про ізольовані, змішані та комбіновані травми. Принципи надання першої медичної допомоги.
 41. Закриті механічні травми тканин (забій, розтягнення, розрив, струс і роздавлювання). Синдром тривалого роздавлювання. Симптоми, надання першої допомоги, транспортування. Особливості лікування.
 42. Переломи кісток. Види, клінічні симптоми переломів. Роль медичної сестри у наданні першої допомоги в разі переломів. Принципи лікування у випадку переломів кісток.
 43. Вивихи. Клінічна картина. Діагностика. Принципи лікування хворого з вивихом.
 44. Опіки. Класифікація, визначення площі та клінічна картина опіків. Тактика під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками. Опікова хвороба. Принципи лікування.
 45. Електротравма. Загальна та місцева дія електричного струму, перша допомога у випадку електротравми. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
 46. Види холодової травми. Класифікація відморожень за ступенем ушкодження. Клініка. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги. Лікування та догляд за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми.
 47. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебиту тощо.
 48. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
 49. Септичний шок, клінічна картина, перша допомога, реанімаційні заходи.
 50. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
 51. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога у разі анаеробної інфекції. Комплексна терапія газової гангрені, правця.
 52. Хірургічний туберкульоз та його форми. Клінічна картина, діагностика та лікування кістково-суглобового туберкульозу.
 53. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних і злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.
 54. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві та загальні прояви. Профілактика і лікування, догляд за хворими після

- операції.
55. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і здавлювання головного мозку. Перша допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.
 56. Перелом склепіння й основи черепа. Діагностика та перша допомога. Особливості транспортування хворих.
 57. Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї.
 58. Опіки стравоходу. Клінічна картина. Тактика медичної сестри під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомою.
 59. Механічна травма грудної клітки: забиття, струс, здавлювання. Діагностика. Тактика медичної сестри під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
 60. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування та догляд за хворими.
 61. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, догляд, профілактика маститу.
 62. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер. Перша допомога, особливості транспортування.
 63. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференціальний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
 64. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування хворих, догляд за хворими.
 65. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування, догляд за хворими. Надання першої допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
 66. Черевна грижа: клінічна картина, діагностика, лікування догляд за хворими. Перша допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
 67. Механічна травма живота. Діагностика. Гострий живіт у разі травми живота. Перша допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
 68. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий і загальний. Догляд за хворими після операції. Перша допомога й показання до оперативного лікування. Особливості транспортування.
 69. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
 70. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнинні органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні й оперативні методи лікування, догляд за хворими.

71. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування, показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
72. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
73. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клінічна картина, діагностика, особливості лікування. Тактика медичної сестри в разі гострого холециститу та панкреатиту.
74. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клінічна картина і діагностика, консервативне й оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
75. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями.
76. Закриті й відкриті ушкодження сечових і статевих органів. Клінічна картина, перша допомога та лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами, догляд за хворими.
77. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика, лікування. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норицею.
78. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша допомога, транспортування та лікування. Клініка та діагностика.
79. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, транспортування і лікування, догляд за хворими.
80. Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
81. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
82. Перелом стегна. Клінічна картина, перша допомога в разі відкритих переломів.
83. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
84. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панарицій. Принципи оперативного лікування, догляд за хворими.
85. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша допомога, принципи лікування, догляд за хворими.
86. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша допомога, лікування, догляд за хворими. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.
87. Вогнепальні поранення. Ушкодження тканини тіла в разі вогнепального поранення.
88. Дотримання правил техніки безпеки. Знищення та знезараження

предметів, забруднених кров'ю.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ

1. Охорона праці в хірургічних стаціонарах і поліклініках.
2. Поняття про антисептику та асептику. Наказ № 720.
3. Фізична антисептика.
4. Стерилізація, її методи. Контроль за стерильністю.
5. Класифікація кровотеч. Гостра крововтрата, її критерії, клінічні ознаки.
6. Кровотечі в порожнини та порожнисті органи, їхні клінічні ознаки.
7. Тимчасові та остаточні методи зупинки кровотечі.
8. Лабораторні та інструментальні методи діагностики кровотеч.
9. Наркоз: поняття, види. Схеми інгаляційного наркозу.
10. Неінгаляційний наркоз, його переваги, недоліки. Речовини для наркозу.
11. Місцева анестезія. Види. Речовини для анестезії. Провідникова анестезія.
12. Інфільтраційна анестезія за методом Вишневського.
13. Спинномозкова і перидуральна анестезія. Методика, можливі ускладнення.
14. Поняття про групи крові. Поняття про резус-фактор.
15. Показання та протипоказання до гемотрансфузій.
16. Ускладнення при переливанні крові.
17. Догляд за хворими до, під час і після гемотрансфузій.
18. Кровозамінники. Характеристика їх.
19. Поняття про хірургічну операцію. Види хірургічних операцій.
20. Методика обстеження хірургічного хворого. Документація. Деонтологічні аспекти в роботі.
21. Поняття про передопераційний період. Підготовка хворого до планової та екстреної операції.
22. Поняття про післяопераційний період. Профілактика ранніх і пізніх ускладнень.
23. Поняття про рани. Види ран. Принципи надання першої медичної допомоги в разі поранення. Активно-пасивна профілактика правця у випадку ушкодження. Транспортування потерпілого.
24. Первинне хірургічне оброблення поверхневих ран м'яких тканин, показання та протипоказання до операції. Можливі помилки під час оброблення ран. Принципи й техніка дренивання ран.
25. Загальні та місцеві ознаки нагноєння ран. Основні принципи місцевого лікування. Догляд за хворими з гнійними ранами залежно від перебігу ранового процесу.
26. Закриті механічні травми тканин (забій, розтягнення, розрив, струс і роздавлювання). Синдром тривалого роздавлювання. Симптоми, надання першої допомоги, транспортування. Особливості лікування.
27. Переломи кісток. Види, клінічні симптоми переломів. Роль медичної сестри у наданні першої допомоги в разі переломів. Принципи лікування у випадку переломів кісток.
28. Вивихи. Клінічна картина. Діагностика. Принципи лікування хворого з вивихом.

29. Опіки. Класифікація, визначення площі та клінічна картина опіків. Тактика під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками. Опікова хвороба. Принципи лікування.
30. Електротравма. Загальна та місцева дія електричного струму, перша допомога у випадку електротравми. Показання до проведення серцево-легеневої реанімації.
31. Види холодової травми. Класифікація відморожень за ступенем ушкодження. Клінічна картина. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги. Лікування та догляд за хворими з відмороженнями. Профілактика холодової травми.
32. Гостра гнійна хірургічна інфекція. Шляхи зараження. Профілактика та лікування окремих видів гнійно-запальних захворювань — фурункула, карбункула, абсцесу, флегмони, бешихи, остеомієліту, тромбофлебиту тощо.
33. Загальна гнійна хірургічна інфекція. Види сепсису. Клінічна картина та лікування.
34. Поняття про анаеробну інфекцію. Газова гангрена, правець. Клінічна картина.
35. Профілактика анаеробної інфекції після поранень. Перша допомога у разі анаеробної інфекції. Комплексна терапія газової гангрени, правця.
36. Поняття про доброякісні та злоякісні пухлини, їхня класифікація. Клінічна картина доброякісних та злоякісних пухлин, профілактика та лікування. Організація онкологічної служби в Україні. Значення загальної диспансеризації в ранній діагностиці пухлин.
37. Уявлення про некроз. Причини. Суха та волога гангрена. Місцеві й загальні прояви. Профілактика та лікування, догляд за хворими після операції.
38. Закрита черепно-мозкова травма. Діагностика струсу і здавлювання головного мозку. Перша допомога, транспортування. Принципи лікування хворих.
39. Перелом склепіння та основи черепа. Діагностика та перша допомога. Особливості транспортування хворих.
40. Травми шиї, відкриті та закриті ушкодження м'яких тканин та органів шиї. Діагностика ушкоджень. Профілактика повітряної емболії при пораненнях вен шиї.
41. Опіки стравоходу. Клініка. Тактика медичної сестри під час надання першої допомоги. Принципи лікування хворих з опіками стравоходу. Особливості догляду за хворими з гастростомою.
42. Механічна травма грудної клітки: забій, струс, здавлювання. Діагностика. Тактика медичної сестри під час надання першої медичної допомоги хворим з травмою грудної клітки. Лікування.
43. Поняття про пневмоторакс. Види пневмотораксу. Тактика медичної сестри в наданні першої медичної допомоги хворим з пневмотораксом. Лікування та догляд за хворими.
44. Запальні захворювання грудної залози. Симптоми, лікування хворих, догляд, профілактика маститу.
45. Переломи ребер. Симптоми множинних і подвійних переломів ребер.

- Перша допомога, особливості транспортування.
46. Доброякісні та злоякісні пухлини грудної залози. Симптоми, диференціальний діагноз. Лікування хворих з пухлинами грудної залози. Профілактика онкологічних захворювань грудної залози.
 47. Закриті й відкриті ушкодження легень, серця, магістральних судин. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування хворих, догляд за хворими.
 48. Захворювання стравоходу, рак стравоходу. Варикозне розширення вен стравоходу. Клінічна картина. Лікування, догляд за хворими. Надання першої допомоги в разі кровотечі з вен стравоходу.
 49. Черевна грижа: клінічна картина, діагностика, лікування догляд за хворими. Перша допомога і показання до госпіталізації, особливості транспортування. Показання до оперативного лікування.
 50. Механічна травма живота. Діагностика. Гострий живіт у разі травми живота. Перша допомога й показання до госпіталізації. Особливості транспортування. Показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
 51. Гострий перитоніт. Причини, симптоми, діагностика. Перитоніт місцевий та загальний. Догляд за хворими після операції. Перша допомога і показання до оперативного лікування. Особливості транспортування.
 52. Гострий апендицит. Клінічна картина, діагностика, лікування. Догляд за хворими в післяопераційний період.
 53. Шлунково-кишкові кровотечі. Причини кровотечі в порожнинні органи. Діагностика кровотеч. Невідкладна допомога. Консервативні та оперативні методи лікування, догляд за хворими.
 54. Гостра непрохідність кишок. Діагностика, перша допомога, особливості транспортування, показання до оперативного лікування, догляд за хворими.
 55. Ускладнення виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Діагностика, перша допомога, показання до госпіталізації, консервативне та оперативне лікування хворих. Особливості догляду за хворими з дренажем черевної порожнини.
 56. Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Клініка, діагностика, особливості лікування. Тактика медичної сестри в разі гострого холециститу та панкреатиту.
 57. Запальні захворювання прямої кишки та прилеглих до неї тканин. Клініка і діагностика, консервативне та оперативне лікування. Геморой. Діагностика та лікування. Особливості догляду за хворими в проктологічному відділенні.
 58. Пухлини товстої і прямої кишок. Діагностика та лікування. Роль профілактичних обстежень у ранній діагностиці пухлин. Особливості догляду за хворими зі штучними норицями.
 59. Закриті й відкриті ушкодження сечових та статевих органів. Клініка, перша допомога й лікування. Особливості транспортування хворих з урологічними травмами, догляд за хворими.
 60. Аденома передміхурової залози. Клінічна картина, діагностика,

лікування. Перша допомога в разі гострої затримки сечі. Особливості догляду за хворими з надлобковою сечовою норичею.

61. Перелом хребта. Діагностика ушкоджень хребців і спинного мозку. Перша допомога, транспортування та лікування. Клінічна картина та діагностика.
62. Переломи кісток таза. Ускладнення при переломах кісток таза. Діагностика, перша допомога, транспортування і лікування, догляд за хворими.
63. Переломи кісток плеча. Клінічна картина, перша допомога, лікування. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
64. Переломи кісток передпліччя, кисті і пальців. Перша допомога, транспортування і лікування, іммобілізація.
65. Перелом стегна. Клінічна картина, перша допомога в разі відкритих переломів.
66. Переломи кісток гомілки та пальців стопи. Особливості надання першої допомоги у випадку відкритих переломів.
67. Запальні захворювання верхньої кінцівки. Панарицій. Принципи оперативного лікування, догляд за хворими.
68. Облітеруючі захворювання судин нижньої кінцівки. Діагностика, клінічна картина, перша допомога, принципи лікування, догляд за хворими.
69. Запальні захворювання нижньої кінцівки. Гнійний артрит. Діагностика, перша допомога, лікування, догляд за хворими. Остеомієліт кісток нижньої кінцівки.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітнього компонента «Медсестринство в хірургії»

Оцінка «5». Здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі.

Оцінка «4». -

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але здобувач освіти зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3». -

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дій при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2». -

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого.

13. Методичне забезпечення

- 1.** До всіх лекційних занять підготовлені мультимедійні презентації та конспекти лекцій.
- 2.** До кожного практичного заняття підготовлено інструкційні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності, тестові завдання.
- 3.** Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені методичні матеріали з тестовим матеріалом, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразолій Л.П., Апишай В.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров'я, 2001. — 208 с.

Інструкція з профілактики внутрішньолікарняного та професійного зараження ВІЛ-інфекцією (витяг з наказу МОЗ України № 120 від 25.05.2003 р.).

Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Пустовойт Г.Т. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 496 с.

Ковальчук О.Л., Сабадишин Р.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. — 480 с.

Методические рекомендации по применению дезинфицирующих средств, разрешенных к применению в Украине. — Одесса, 2005.

Навчальний посібник з хірургії в модулях: навч. посібн. / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011. — 480 с.

Наказ МОЗ і АМН України від 02.04.2002, № 127/18 “Інструкція про порядок проведення діагностики лікарської алергії”.

Онкологія: підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп. / Б.Т. Зілінський, Н.А. Попадько, А.І. Гнатишак, О.О. Галай та ін. — К.: Здоров'я, 2004. — 528 с.

Приказ от 12.07.1989 г. № 408 МЗ СССР “О мерах по снижению заболеваемости вирусным гепатитом”.

Роздольський І.В. Невідкладні стани в хірургії: підручник, 2-ге вид., стер. — К.: Медицина, 2009. — 144 с.

Сабадишин Р.О., Гашинський І.В., Маркович О.В. Коледжна хірургія. — Рівне, 2003. — 783 с.

Хірургія / Хіміч С.Д., Герич І.Д., Сипливий В.О. та ін.; за ред. С.Д. Хіміча. — К.: Здоров'я, 2004.

Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.Б. Білоус, Г.Й. Путинцева. — К.: Медицина, 2010. — 400 с.

Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф. Медсестринство в хірургії: навч. посібн. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.

Додаткова

Ваврик Ж.М. Лекція з хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 444 с.

Вітенко І.С., Дутка Л.М., Зіменковська Л.Я. Основи загальної і медичної психології. — К.: Вища шк., 1991.

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразолій Л.П., Апишай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров'я, 2000. — 248 с.

Жученко С.П., Желіба М.Д., Хіміч С.Д. Загальна хірургія. — К.: Здоров'я, 1999. — 488 с.

Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посіб. / За заг. кер.

Губенко І.Я. — Черкаси, 2003. — 44 с.

Касевич Н.М. Практикум із сестринської справи: навч. посібн. — К.: Здоров'я, 2005. — 464 с.

Ковальчук Л.Я. та ін. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія невідкладних станів: навч. посібн. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 324 с.

Надахівська Н.І. Посібник з хірургії. — К.: Здоров'я, 2001. — 136 с.

Олійник П.В., Гасюк Г.Д. Медичні інструменти. — Львів: Світ, 1996. — 152 с.

Основи догляду в домашніх умовах: навч. посібн. для патронажних медичних сестер / За заг. ред. І.Т. Усіченка, А.В. Царенка, С.А. Місяка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 372 с.

Психологія кризових станів: навч. посібн. / Шевченко О.Т. — К.: Здоров'я, 2005. — 120 с.

Руководство по скорой медицинской помощи / Под ред. Л.П. Хищенко. — К.: Здоров'я, 1991. — 352 с.

Трубніков В.Ф. Військово-польова хірургія. — Харків: Вид-во ХДМУ, 1995. — 376 с.

Чепкий Л.П., Ткаченко Р.О. Анестезіологія, реаніматологія та інтенсивна терапія: підручник. — К.: Вища шк., 2004. — 334 с.

Черенько М.П. Загальна хірургія з доглядом за хворими. — К.: Здоров'я, 2000. — 616 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт: kvnzchmy.at.ua
2. інтернетвидання